

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti a hospodaření za rok 2021

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

ZPRÁVA O ČINNOSTI

Dozorčí radou pracoviště projednána dne 10. 5. 2022
Radou pracoviště schválena dne 26. 5. 2022

Zpracovala: PhDr. Hana Mžourková, Ph.D.
Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
<http://www.ujc.cas.cz>

Fotografie s. 7, 9, 14, 16 (horní foto), 19, 20 © Petr Janžura, s. 16 (spodní foto) Jana Plavec SSČ AV ČR, s. 10 a 11 osobní archivy zaměstnanců ÚJČ

OBSAH

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	6
a) Výchozí složení orgánů pracoviště	6
b) Změny ve složení orgánů	7
c) Informace o činnosti orgánů	7
II. Informace o změnách zřizovací listiny	8
III. Ústav pro jazyk český jako výzkumné pracoviště i služba veřejnosti	8
Hodnocení hlavní vědecké činnosti pracoviště	8
a) Vědecká činnost instituce	8
b) Aktivity ústavu určené široké veřejnosti	8
c) Transparentní mezinárodní hodnocení činnosti ústavu	8
d) Shrnutí vědecké činnosti jednotlivých oddělení	9
e) Tuzemské vědecké akce	13
f) Infrastruktura	14
g) Popularizace	15
h) Ocenění	17
Spolupráce s vysokými školami	17
Spolupráce s podnikatelskou sférou a jinými subjekty	18
Mezinárodní spolupráce	18
IV. Hodnocení další a jiné činnosti	19
V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce	19
VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj	20
VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště	20
VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	21
IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	21
X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	22
Příloha 1: Vzdělání a vzdělávání pracovníků ústavu	23
Příloha 2: Pedagogická činnost pracovníků ústavu	23
Příloha 3: Projekty a granty	24
Příloha 4: Časopisy vydávané nebo spoluvydávané ústavem	25

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště: **PhDr. Martin Prošek, Ph.D.**

jmenován s účinností od 1. 10. 2016, do druhého funkčního období jmenován od 1. 10. 2021.

Rada pracoviště zvolena dne 16. 1. 2017 (s funkčním obdobím od 19. 2. 2017):

předseda: **doc. PhDr. Jiří Homoláč, CSc.**, ÚJČ AV ČR
 místopředseda: **doc. Mgr. Vít Boček, Ph.D.**, ÚJČ AV ČR
 členové: doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D., Univerzita Karlova, Praha
 prof. Dr. Tilman Berger, Universität Tübingen
 Mgr. Václav Čermák, Ph.D., SLÚ AV ČR
 doc. Dr. Phil. Markus Giger, Univerzita Karlova, Praha, (do 7. 3. 2020)
 Mgr. Martin Havlík, Ph.D., ÚJČ AV ČR
 PhDr. Martina Ireinová, Ph.D., ÚJČ AV ČR
 Mgr. Petr Kaderka, Ph.D., ÚJČ AV ČR
 doc. PhDr. Karel Komárek, Ph.D., Univerzita Palackého, Olomouc, (od 7. 3. 2020)
 doc. Mgr. Pavel Kosek, Ph.D., Masarykova univerzita, Brno
 PhDr. Hana Mžourková, Ph.D., ÚJČ AV ČR
 PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA, ÚJČ AV ČR
 PhDr. Kamila Smejkalová, Ph.D., ÚJČ AV ČR
 PhDr. Pavel Štěpán, Ph.D., ÚJČ AV ČR
 Mgr. Barbora Štěpánková, Ph.D., ÚJČ AV ČR, (do 28. 2. 2019)
 Mgr. Kateřina Voleková, Ph.D., ÚJČ AV ČR, (od 1. 3. 2019)

Dozorčí rada jmenována dne 1. 5. 2017 ve složení:

předseda: **prof. PhDr. Pavel Janoušek, DSc.**, ÚČL AV ČR
 místopředseda: **PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D.**, ÚJČ AV ČR
 členové: PhDr. Jiří Beneš, FLÚ AV ČR, (do 14. 1. 2020)
 PhDr. Adéla Gjuričová, Ph.D., ÚSD AV ČR, (od 15. 1. 2020)
 prof. PhDr. Eva Hajičová, DrSc., Univerzita Karlova, Praha
 doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc., ARÚ AV ČR

b) Změny ve složení orgánů

V roce 2021 skončilo funkční období PhDr. Martinu Proškovi, Ph.D., který byl jmenován ředitelem ÚJČ od 1. 10. 2016. Na základě výsledku výběrového řízení byl PhDr. Martin Prošek, Ph.D., od 1. 10. 2021 znovu jmenován do funkce ředitele ÚJČ AV ČR.

c) Informace o činnosti orgánů

Ředitel

Ředitel ve svém funkčním období vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění a v souladu s ostatními právními předpisy. V součinnosti s Radou ÚJČ AV ČR a s Dozorčí radou ÚJČ AV ČR se zaměřil na koncepci rozvoje vědecké činnosti ÚJČ AV ČR a zajištění optimálních organizačních a finančních podmínek pro vědecké bádání. Během roku průběžně řešil pracovní podmínky podle aktuální epidemiologické situace a pokračoval v jednáních o možnosti získání budovy pro dislokaci pražské části ÚJČ AV ČR.

Ředitel ÚJČ Martin Prošek

Rada pracoviště

Rada ÚJČ AV ČR zasedala 18. 2. 2021, 15. 4. 2021, 27. 5. 2021, 7. 10. 2021 a 9. 12. 2021. Projednala a schválila výroční zprávu ÚJČ za rok 2020, schválila návrh rozpočtu na rok 2021 a střednědobý výhled rozpočtu na roky 2022 a 2023. Vzala na vědomí účetní závěrku a zprávu auditora za rok 2020 a schválila aktualizaci přílohy vnitřního mzdového předpisu ÚJČ. Vyhlásila výběrové řízení na pozici ředitele ÚJČ a zvolila členy výběrové komise. Projednala a schválila podání grantových projektů a přihlášek. Sledovala a podporovala snahy vedení ústavu o získání nového sídla ÚJČ bezúplatným převodem budovy v pražské Washingtonově ulici 1569/21, Praha 1, do majetku ústavu a ocenila podporu vyjádřenou ústavu od spřátelených institucí. Soustavně sledovala průběh prací na Akademickém slovníku současné češtiny a stav vědecké výchovy v ÚJČ. Usnesení z jednání Rady ÚJČ AV ČR jsou uvedena na adrese <http://www.ujc.cas.cz/o-ustavu/rada-ujc/>.

Dozorčí rada

Dozorčí rada ÚJČ AV ČR zasedala 22. 2. 2021 a 11. 5. 2021. Projednala a vzala na vědomí výroční zprávu o činnosti ÚJČ AV ČR za r. 2020 a informace o účetní závěrce a zprávu auditora o ověření účetní závěrky ÚJČ AV ČR za r. 2020. Vzala na vědomí návrh rozpočtu ÚJČ AV ČR na r. 2021 a výhledy financování do r. 2023. Určila auditorskou firmu 22HLAV, s. r. o., pro ověření účetní závěrky ÚJČ AV ČR za r. 2021. Schválila zprávu o činnosti Dozorčí rady ÚJČ AV ČR za r. 2020 a vyjádřila se k manažerským schopnostem ředitele ÚJČ AV ČR ve vztahu k pracovišti. Vzala na vědomí informaci o smlouvách ÚJČ AV ČR v registru smluv za r. 2020 i leden–duben 2021 a předběžnou informaci o převodu budovy ve Washingtonově ul. do vlastnictví ÚJČ AV ČR. Projednala a schválila záměr provést stavební

akci – rekonstrukci budovy ve Washingtonově ulici pro potřeby ÚJČ AV ČR a udělila předchozí písemný souhlas k nabytí této budovy pro potřeby ÚJČ AV ČR formou bezúplatného převodu ve veřejném zájmu. Usnesení z jednání Dozorčí rady ÚJČ AV ČR, v. v. i., jsou uvedena na adrese <http://www.ujc.cas.cz/o-ustavu/dozorci-rada/>.

II. Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2021 nedošlo k žádným změnám zřizovací listiny.

III. Ústav pro jazyk český jako výzkumné pracoviště i služba veřejnosti

Hodnocení hlavní vědecké činnosti pracoviště

a) Vědecká činnost instituce

Hlavní vědeckou činností ÚJČ je výzkum v oblasti českého národního jazyka, jeho současného stavu a historického vývoje a jeho vztahu k jiným jazykům, zejména pokud jde o slovní zásobu, mluvnickou stavbu, slohovou diferenciaci a výstavbu textů, a dále v oblasti obecné jazykovědy a didaktiky jazyků včetně interdisciplinárních přesahů. ÚJČ získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení, provádí konzultační činnost a poskytuje služby ústavní knihovny. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá domácí i mezinárodní vědecká setkání, konference a semináře a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum, včetně specializované jazykové přípravy pracovníků AV ČR v českém jazyce i cizích jazycích se zaměřením na výzkum, vývoj a inovace.

b) Aktivity ústavu určené široké veřejnosti

Veškerou svou činnost ústav vykonává ve veřejném zájmu – tradičně plní svou společensky žádanou výzkumnou, vzdělávací a osvětovou roli. Z pohledu veřejnosti je ústav respektovanou autoritou v otázkách národního jazyka – jeho jazykovými příručkami se do velké míry řídí obsah výuky českého jazyka na základních a středních školách i obsah učebnic a také se podle nich hodnotí výstupy v tomto předmětu. Podstatnou složkou činnosti ÚJČ je také poskytování odborných posudků a stanovisek, poskytování služeb jazykové poradny a pořádání nejrůznějších školení, seminářů a letních škol pro učitele, pracovníky médií a státní správy. Svou činností ÚJČ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi.

c) Transparentní mezinárodní hodnocení činnosti ústavu

Jednotlivé činnosti a výstupy ÚJČ, ať už jde o výsledky vědecké činnosti, nebo práci pro veřejnost, procházejí pravidelným hodnocením. V roce 2021 bylo závěrečnou zprávou uzavřeno hodnocení výzkumné a odborné činnosti ÚJČ za období 2015–2019. V závěrečné zprávě byly vyzdvíženy například tyto silné stránky instituce: vysoký počet mezinárodně uznávaných výstupů, pěstování oblastí výzkumu, které jsou v rámci České republiky unikátní, průkopnická role v oblasti tzv. digital humanities, budování a udržování databází mezinárodního významu, realizace dlouhodobých a mezinárodně uznávaných projektů, v neposlední řadě rovněž dlouhodobé poskytování služeb veřejnosti, bohaté popularizační aktivity a spolupráce s médii. Celý text hodnocení je zveřejněn zde: <https://www.avcr.cz/cs/o-nas/hodnoceni/>.

d) Shrnutí vědecké činnosti jednotlivých oddělení

Oddělení vývoje jazyka se věnovalo výzkumu historie českého jazyka, a to jak studiu a popisu české slovní zásoby doby staré a střední, tak filologickému průzkumu historických literárních památek. V rámci výzkumu slovní zásoby bylo v **Elektronickém slovníku staré češtiny** zveřejněno **240** nových heslových statí, zároveň byly výrazně přepracovány seznamy zkratk, které jsou uživatelům přístupné i formou bublinkové nápovědy. Pro **Lexikální databázi humanistické a barokní češtiny**, popisující české lexikum humanistického a barokního období, bylo pořízeno **76 000** excerpt. Nadále se rozvíjejí korpusy historické češtiny (<https://korpus.vokabular.ujc.cas.cz/>); v roce 2021 byla lemmatizována další podstatná část staročeského korpusu, aktuálně je tedy možné prohledávat zadáním lemmatu apelativa, neohebné slovní druhy a většinu sloves.

V rámci činnosti textologicko-ediční byly zveřejněny například elektronická edice **Kronika králů českých Přibíka Pulkavy z Radenína** z nedávno znovuobjeveného rukopisu z roku 1466 a elektronická edice starého tisku z Melantrichovy tiskařské dílny **Studnice života** (1551), které byly publikovány prostřednictvím edičního modulu Vokabuláře webového, internetového portálu věnovaného historické češtině. Rozšířila se také **Diabible** (<http://diabible.ujc.cas.cz/>), databáze staročeských biblických textů, kde lze v rámci devíti staročeských pramenů zkoumat tři biblické knihy (**Matouš**, **Marek**, **Píseň písní**), a modul digitalizovaných mluvnic (<https://vokabular.ujc.cas.cz/moduly/mluvnice/>), v němž bylo zveřejněno 10 odborně anotovaných historických mluvnických příruček.

V etymologickém oddělení vznikly čtyři publikace. V první, monografii s názvem **Wanderungen durch die bohemistische Vergangenheit I: Beiträge deutscher Slavisten zur Bohemistik**, se Bohumil Vykypěl věnuje třem německým slavistům: Paulu Dielsovi, Johannu Schröpferovi a Karlu Heinrichu Meyerovi a jejich příspěvku k bohemistice. Ve druhé, sborníku nazvaném **Old Church Slavonic Heritage in Slavonic and Other Languages**, jsou zastřešujícím tématem konkrétní jazykové vlivy staroslověnštiny a církevní slovanštiny na jiné jazyky, obecněji pak role staroslověnštiny a církevní slovanštiny na územích, kde se tyto variety užívaly. Třetí knihou je výbor prací přední české filoložky Ludmily Pacnerové na téma staročeských památek psaných hlaholicí a vůbec církevněslovanské kultury a písemnictví v českých zemích, který je zastřešen názvem **Bohemia Glagolitica**. Čtvrtá kniha, **Staroslověnské dědictví ve staré češtině**, na níž se podíleli Bohumil Vykypěl, Helena Karlíková, Ilona Janyšková a Vít Boček, zkoumá rozsah, význam a povahu vlivu staroslověnštiny na starou češtinu. Pracovníci oddělení pokračovali v pracích na rejstřících všech slov, slovanských i neslovanských, která jsou součástí výkladů v jednotlivých sešitech **Etymologického slovníku jazyka staroslověnského**. Tyto rejstříky budou obsahem dvou posledních sešitů tohoto slovníku.

Archivy oddělení vývoje jazyka

V dialektologickém oddělení pokračovaly práce na **Slovníku nářečí českého jazyka**. Zpracovávána byla hesla s náslovím D, z nově zařazených zdrojů byla průběžně doplňována hesla v úseku A–Č (vznikala hesla nová a stávající byla doplňována o další významy a exemplifikace), souběžně probíhaly revize hesel. V souvislosti s dalšími pracemi oddělení (excerpce nářečního materiálu pro projekt NAKI, viz příloha 3) byla vytvořena hesla s dalšími náslovími. Během roku 2021 proběhly práce na cca **1 600** heslech, v databázi je uloženo více než **16 000** hesel v různém stupni rozpracovanosti. Pokračovalo ukládání materiálu pro elektronickou verzi **Slovníku pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku**, přičemž bylo uloženo cca **4 200** nových záznamů, probíhaly revize uloženého materiálu a úpravy již zpracovaných hesel. V rámci projektu LINDAT/CLARIAH byla ke zveřejnění připravována HTML verze pátého dílu **Českého jazykového atlasu** s položkami v textové podobě, s rejstříkem a fulltextovým vyhledáváním. Pro **Archiv zvukových záznamů nářečních promluv** bylo digitalizováno zhruba **70** hodin zvukových záznamů nářečních promluv ze starších terénních výzkumů. Nadále je rozšiřován **Archiv lidového jazyka**.

V oddělení gramatiky bylo započato řešení grantu Sémantické typy a pragmatické aspekty recipročních sloves v češtině ve světle korpusových dat (viz příloha 3). Byl dokončen druhý díl **Velké akademické gramatiky spisovné češtiny** a pokračovaly práce na třetím a čtvrtém díle této knihy. Pracovníci oddělení publikovali také řadu časopiseckých studií zaměřených na výzkum českých sloves i na další tematické oblasti.

Pracovníci oddělení stylistiky a sociolingvistiky se zabývali interdisciplinárním výzkumem komunikace na internetu a komunikace tváří v tvář. Připravili k vydání kolektivní monografii **Míšení žánrů, stylů a diskurzů v internetové komunikaci**, která je hlavním výstupem z grantového projektu podpořeného GA ČR a která vyjde v nakladatelství Academia v polovině roku 2022. Pokračovali v základním výzkumu sémiotické multimodality v každodenních sociálních interakcích a věnovali se také empirickému výzkumu jazykové a sociální integrace cizinců žijících v ČR (obojí v rámci grantových projektů podpořených GA ČR). Zahájili nový výzkum tradičního tématu oddělení, stylu vědeckých textů, a to ve spolupráci s kolegy z Univerzity Karlovy a VŠB – Technické univerzity Ostrava (viz příloha 3).

Oddělení jazykové kultury se věnovalo výzkumu empirizace jazykové kodifikace (v rámci grantového projektu podpořeného britskou agenturou AHRC) a vztahu jazykové kodifikace a normy. Pracovníci oddělení také dokončili kolektivní monografii zaměřenou na postoje k jazyku, jež vyjadřují tazatelé jazykové poradny. Pokračovalo rozvíjení lingvisticky strukturované **Databáze jazykových dotazů**. V roce 2021 do databáze pracovníci oddělení vložili **2 014** zpracovaných odpovědí na telefonické a e-mailové dotazy. Rozšiřována byla i heslová část **Internetové jazykové příručky (IJP)**, do níž bylo doplněno **220** apelativ a zeměpisných jmen; v rámci projektu TAČR (viz příloha 3) bylo v IJP zveřejněno dalších **2 000** hesel, zejména neologismů.

Vojtěch Veselý, vedoucí oddělení gramatiky

Oddělení současné lexikologie a lexikografie pokračovalo v pracích na **Akademickém slovníku současné češtiny** (<https://slovníkcestiny.cz/uvod.php>). Probíhala hlavní redakce hesel s náslovím D a začala hlavní redakce hesel s náslovím E. V základním zpracování je většina plánovaných hesel z úseku F–J a přibližně polovina K. Byla zpracována a zveřejněna vlastní jména v úseku A–B. Lexikografický tým napříč abecedou zpracoval několik desítek slov týkajících se vybraných tematických okruhů (koření, barvy aj.). Byly realizovány průřezové redakční práce (terminologické kontroly, revize hesláře apod.). Průběžně probíhaly úpravy lexikografického softwaru Alexis. Pro databázi neologismů **Neomat** (www.neologismy.cz) bylo zpracováno bezmála **7 000** hesel, mezi nimi je přes **800** hesel, která byla zařazena do skupiny Covid, do níž jsou zařazována nová slova související s pandemií covidu-19.

Pracovníci oddělení onomastiky doplnili v roce 2021 do **Slovníku pomístních jmen v Čechách** (<http://spjc.ujc.cas.cz/>) dalších **408** hesel. Pokračovali v ověřování osobních jmen pro účely jejich zápisu do matričních a osobních dokladů. Vzhledem ke změně zákona o soudních znalcích již ÚJČ tuto činnost nevykonává jako znalecký ústav, a proto jsou místo znaleckých posudků vydávána odborná stanoviska, která jsou však plně uznávána Ministerstvem vnitra a jednotlivými matrikami. Bylo vypracováno a vydáno **493** odborných stanovisek. Zájem široké veřejnosti o danou službu od roku 2010, kdy bylo soudní znalectví zařazeno mezi služby poskytované ÚJČ veřejnosti, setrvale roste (v roce 2016 bylo vystaveno **147** znaleckých posudků, o pět let později jejich počet stoupl na **296** posudků).

V roce 2021 byly uzavřeny dva grantové projekty, jeden v oddělení vývoje jazyka: **Čeština Daniela Adama z Veleslavína**; druhý v kabinetu studia jazyků: **Publish and Flourish: Podpora publikační činnosti doktorandů a školitelů**. Byla zahájena práce na čtyřech získaných projektech: v oddělení gramatiky na projektu **Sémantické typy a pragmatické aspekty recipročních sloves v češtině ve světle korpusových dat**, v oddělení stylistiky a sociolingvistiky na projektu **Relevance jazykových zkoušek pro získání trvalého pobytu v životních drahách cizinců ze zemí mimo Evropskou unii žijících v České republice** a v oddělení vývoje jazyka na projektu **Výstavba českých folklorních písňových textů z přelomu 18. a 19. století**, přičemž všechny uvedené jsou financovány Grantovou agenturou ČR. V oddělení stylistiky a sociolingvistiky bylo rovněž započato řešení projektu **Frázová banka akademické češtiny a její využití ve výzkumu a výuce akademického psaní**, který je hrazen prostředky Technologické agentury ČR, program ÉTA.

Pokračovaly práce i na dalších grantových projektech získaných v předešlých letech (viz příloha 3) a rovněž probíhala činnost ve dvou dlouhodobých projektech řešených v rámci mezinárodní vědecké spolupráce: **Slovanském jazykovém atlasu** a **Evropském jazykovém atlasu**.

Martin Šemelík, vedoucí oddělení současné lexikologie a lexikografie (do 31. 5. 2021)

Nejvýznamnější publikace (řazeno abecedně podle jména autora)

- Bičan, A. – Boček, V. – Faltýnková, L. – Janyšková, I. – Kučera, D. – Karlíková, H. – Štěrbová, L. – Šarapatková, Ž. – Vykypěl, B.: *Etymologický slovník jazyka staroslověnského 20. Rejstříky slovanských jazyků*. Brno: Tribun EU, 2021. 252 s. ISBN 978-80-263-1692-3.
- Blažek, P. – Řezníčková, B.: The Pseudo-Bernardine Epistola de cura rei familiaris and its Reception in Medieval Bohemia and Moravia. In: *Books of Knowledge in Late Medieval Europe: Circulation and Reception of Popular Texts*. P. Cermanová – V. Žůrek (eds.), Turnhout: Brepols, 2021, s. 85–135. ISBN 978-2-503-59463-7.
- Boček, V. On language similarity as a factor in language contact, with a focus on the contact between (Old) Church Slavonic and other Slavonic languages. In: *Old Church Slavonic Heritage in Slavonic and Other Languages*. I. Janyšková – H. Karlíková – V. Boček (eds.), Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2021, s. 45–62. ISBN 978-80-7422-780-6.
- Dvořáková, Ž.: Přepis (nejen) ukrajinských osobních jmen z cyrilice do latinky z hlediska českého zákona. *Naukovyj visnyk Užhorods'koho nacional'noho universytetu*, 45, 2021(1), s. 209–217.
- Etchegoyen Rosolová, K. – Kašpárková, A.: How Do I Cook an Impact Factor Article If You Do Not Show Me What the Ingredients Are? *Educare*, 2021(1), s. 70–97.
- Hoffmannová, J.: Je „skákáni do řeči“ nezdvorné? Překryvy replik v různých komunikačních situacích. In: *Von A wie Aspekt bis Z wie zdvořilost: Ein Kaleidoskop der Slavistik für Tilman Berger zum 65. Geburtstag*. B. Brehmer – A. Gattnar – T. Perevozchikova (eds.). Tübingen: Tübingen Library Publishing, 2021, s. 229–237. ISBN 978-3-946552-49-9.
- Hoffmannová, J. – Havlík, M.: Opakování jako součást utváření pracovního (doprovodného) rozhovoru. *Časopis pro moderní filologii*, 103(2), 2021, s. 210–227.
- Ireinová, M. – Kopecká, T. – Šimečková, M.: Czech Dialectology in the Educational Process. In: *EDULEARN21 Proceedings: 13th International Conference on Education and New Learning Technologies. Online Conference. 5-6 July, 2021*. L. Gómez Chova – A. López Martínez – I. Candel Torres (eds.), online: IATED Academy, 2021. 5525 EP-5531 ER. <https://library.iated.org/view/IREINOVA2021CZE>, s. 5525–5531. ISBN 978-84-09-31267-2.
- Janyšková, I.: K izučeníju nazvanij vnebračnogo rebenka v staroslavjanskom i češskom jazykach. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*, 56, 2021, č. článku 2205.
- Jílková, L. Ke slovnímu spojení *takže tak* (no nehlídala jsem nic .. sebe .. no .. takže tak). *Korpus – gramatika – axiologie*, (23), 2021, s. 3–13.
- Jílková, L.: Zur Aussprache von Anthroponymen und Toponymen aus den germanischen Sprachen im Tschechischen: Ergebnisse einer Befragung von Mitarbeitern des Tschechischen Fernsehens (2013–2014). *Germanoslavica*, 32(2), 2021, s. 69–85.
- Karlíková, H.: Ein alttschechischer Paläoslavismus mit Übersetzungsfehler. In: *Old Church Slavonic Heritage in Slavonic and Other Languages*. I. Janyšková – H. Karlíková – V. Boček (eds.), Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2021, s. 193–198. ISBN 978-80-7422-780-6.
- Koupil, O.: August Schleicher „o spisovnej češtině“ (1849). *Listy filologické*. 144(1–2), 2021, s. 139–172.
- Mžourková, H. – Dobrovoljc, H.: Ženská podoba příjmení v češtině a ve slovinštině pohledem lingvistů a v názorech veřejnosti. *Acta onomastica*, 62(2), 2021, s. 353–376.
- Nejedlý, P. Some Names of Winds in Early Modern Czech. In: *Old Church Slavonic Heritage in Slavonic and Other Languages*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. I. Janyšková – H. Karlíková – V. Boček (eds.), 2021, s. 217–226. ISBN 978-80-7422-780-6.
- Pekarek Doehler, S. – Polak-Yitzhaki, H. – Xiaoting, L. – Stoenica, I. – Havlík, M. – Keevallik, L.: Multimodal Assemblies for Prefacing a Dispreferred Response: A Cross-Linguistic Analysis. *Frontiers in Psychology*, 12, 2021, s. 1–24.

- Ptáčnicková, M.: *Mezi Stalinovou třídou a Husákovým tichem: Kapitoly z pražské toponymie*. Praha: Academia, 2021. 345 s. ISBN 978-80-200-3216-4.
- Schillova, A.: On Corpus-Driven Research of Complex Adverbial Prepositions with Spatial Meaning in Czech. *Jazykovedný časopis*, 72(2), 2021, s. 425–433. ISSN 0021-5597.
- Sláma, J. The Study of Valency Is Biased toward More Frequent Verbs: A Corpus Study of the Valency of Less Frequent Verbs in Czech. *Jazykovedný časopis*, 72(2), 2021, s. 434–443.
- Šimečková, M. Formální a motivační aspekty moravských a slezských anoikonym obsahujících osobní jméno Jan. *Acta onomastica*, 62(1), 2021, s. 130–139.
- Veselý, L. – Veselý, V.: K presupozici předchozího (stejného/podobného) děje u prefigátů s *při-* a *pře-*. *Slovo a slovesnost*, 82(3), 2021, s. 232–248.
- Voleková, K.: Non-biblical Texts in Old Czech Bibles. In: *Wycliffism and Hussitism: Methods of Thinking, Writing, and Persuasion, c. 1360 – c. 1460*. K. Ghosh – P. Soukup (eds.), Turnhout: Brepols, 2021, s. 275–297. ISBN 978-2-503-58382-2.
- Vondráček, M.: Expresivita jazykových dokladů lingvistických studií. *Stylistyka*, 30, 2021, s. 283–295.
- Vykypěl, B.: Das böhmisch-mährische Quellgebiet. In: *Von A wie Aspekt bis Z wie zdvořilost: Ein Kaleidoskop der Slavistik für Tilman Berger zum 65. Geburtstag*. B. Brehmer – A. Gattnar – T. Perevozchikova (eds.), Tübingen: Tübingen Library Publishing, 2021, s. 265–267. ISBN 978-3-946552-49-9.
- Vykypěl, B. (ed.): Ludmila Pacnerová: *Bohemia Glagolitica*. Praha: NLN, 2021. 87 s. ISBN 978-80-7422-781-3.
- Vykypěl, B. – Karlíková, H. – Janyšková, I. – Boček, V.: *Staroslověnské dědictví ve staré češtině*. Praha: NLN, 2021. 300 s. ISBN 978-80-7422-779-0.
- Vykypěl, B.: *Wanderungen durch die bohemistische Vergangenheit I. Beiträge deutscher Slavisten zur Bohemistik*. Hamburg: Dr. Kovač, 2021. 147 s. ISBN 978-3-339-12312-1. ISSN 1610-4986.

Úplný seznam odborné produkce pracovníků ÚJČ je dostupný v databázi ASEP (<http://www.lib.cas.cz/cs/asep>).

e) Tuzemské vědecké akce

Celosvětová pandemie onemocnění covid-19 i v roce 2021 omezila pořádání vědeckých akcí a prezenčních přednášek, přesto se ve druhém pololetí roku podařilo uspořádat čtyři vědecké akce, při jejichž organizaci měl ÚJČ roli hlavního pořadatele či spoluorganizátora. První, mezinárodní workshop s názvem **Vernacular Bible(s): From Manuscript to the Digital Edition**, se uskutečnil 9. 9. 2021 v online podobě. Následně se v Kostelci nad Černými lesy 20.–22. 10. 2021 konalo mezioborové kolokvium **Historický text a jeho interpretace**. Obě uvedené akce byly pořádány oddělením vývoje jazyka, druhá z nich byla podpořena programem Strategie AV21 Paměť v digitálním věku (viz příloha 3). Jako spoluorganizátor se ÚJČ podílel na organizaci konference **Propria**

a **apelativa – aktuální otázky 2 aneb Před Preslem i po něm**, konané 19.–21. 11. 2021, jejímž hlavním pořadatelem byla Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TU Liberec. Čtvrtou akcí byl odborný seminář Jazykovědného sdružení ČR s názvem **Popularizační diskurz z pohledu stylistiky, naratologie, historiografie**, který se uskutečnil 25. 1. 2021 a na němž se opět ÚJČ podílel jako spolupořadatel. V roce 2021 přednesli pracovníci ÚJČ rovněž dvě přednášky v **Kruhu přátel českého jazyka** a dvě v **Jazykovědném sdružení ČR**.

Jana Papcunová, vedoucí
oddělení vědeckých informací

f) Infrastruktura

Knihovna oddělení vědeckých informací ÚJČ se zaměřuje na lingvistickou a bohemistickou literaturu. Její fond ke konci roku 2021 obsahoval bezmála **57 tisíc** svazků a přibližně **180** titulů aktuálně odebíraných domácích i zahraničních časopisů. Počet knihovních jednotek se ročně zvyšuje zhruba o **250** titulů. Knihovna poskytuje výpůjční, rešeršní a reprodukční služby, je využívána především pracovníky ÚJČ, zaměstnanci dalších ústavů AV ČR, slouží však i studentům a široké veřejnosti. Úsek bibliografie analyticky zpracovává bohemistickou lingvistickou produkci vycházející v ČR i v zahraničí a v současné době excerpuje více než **400** titulů domácích a zahraničních časopisů. Databáze na konci roku 2021 zahrnovala více než **104,5 tisíce** bibliografických záznamů, roční přírůstek činí asi **4500** záznamů. Bibliografické příspěvky, které každoročně obsahují přibližně **300–3 500** záznamů, jsou pravidelně zasílány do pěti mezinárodních bibliografií (americké Modern Language Association, New York – International Bibliography, britské Modern Humanities Research Association, London/Brill, Leiden – Year's Work in Modern Language Studies, nizozemské Brill, Leiden – Linguistic Bibliography / Bibliographie linguistique a německé Staatsbibliothek zu Berlin, Berlin – Virtuelle Fachbibliothek Slavistik (Slavistik-Portal)). Z bibliografické databáze jsou poskytovány i rešeršní služby podle témat nebo autorů, popřípadě podle dalších kritérií.

ÚJČ v rámci své činnosti vytváří a spravuje **internetové informační zdroje o češtině** a o komunikaci obecněji, řadu těchto zdrojů dále rozšiřuje a souběžně aktualizuje. Na stránce <https://ujc.avcr.cz/elektronicke-slovniky-a-zdroje/> jsou veřejnosti zpřístupněny například **výkladové slovníky češtiny**, což je z hlediska rozsahu velký *Příruční slovník jazyka českého* (PSJČ) a střední *Slovník spisovného jazyka českého* (SSJČ). V **Akademickém slovníku současné češtiny** (<https://slovníkcestiny.cz/>) jsou zatím publikována hesla pod náslovím A–Č, společenské potřebě vychází vstříc zveřejnění heslových slov týkajících se onemocnění covid-19, další hesla byla zpracována mimo abecední pořadí. V rámci propojování elektronických zdrojů je možné přes slovníkovou část **Internetové jazykové příručky** (<https://prirucka.ujc.cas.cz/>) nahlížet u jednotlivých hesel i do *Slovníku spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, dále do SSJČ a do *Akademického slovníku cizích slov*. IJP je rovněž propojena s portálem Českého národního korpusu *Slovo v kostce*, které u konkrétních hesel nabízí další slovní charakteristiky a příklady. Dalším zdrojem poučení

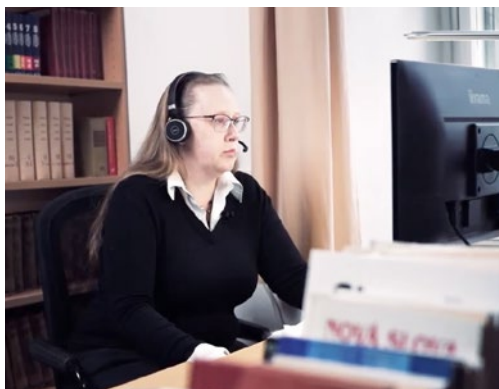
o češtině pro širokou veřejnost, který vychází z poradenské činnosti ÚJČ, je lingvisticky strukturovaná **Databáze jazykových dotazů** (<https://dotazy.ujc.cas.cz/>). Jazykové dotazy vložené do databáze je možné prohlížet podle zvolené jazykové (pod)oblasti nebo na základě klíčových slov. Přes webové rozhraní ÚJČ je přístupná také elektronická verze **Slovníku afixů užívaných v češtině** (<http://www.slovníkafixu.cz/>) zpracovávající předpony (prefíxy) a přípony (sufíxy). V elektronické podobě jsou zveřejněny čtyři díly **Českého jazykového atlasu** (ČJA), z celkových šesti, které jsou zaměřeny na nářeční slovní zásobu a morfologii (<https://cja.ujc.cas.cz/e-cja/>). HTML verze ČJA umožňuje pokročilé vyhledávání v hesláři a rejstříku, a to podle zadané položky nebo jazykového dokladu. K nahlédnutí jsou zde rovněž mapy pravidelných regionálních obměn a výklad o historii dialektologického výzkumu i metodologii zpracování nářečního materiálu v ČJA. Všechny šest svazků ČJA zůstává přístupných ve starší verzi ve formátu PDF. **Slovník nářečí českého jazyka** (<http://www.snjc.ujc.cas.cz/>) zpracovává celonárodní nářeční slovní zásobu včetně frazeologie z období posledních 150 let, přičemž jádro slovníku tvoří materiál z 1. poloviny 20. století. V rámci dvou slovníkových portálů **Lexiko** a **Vokabulář webový** jsou průběžně zveřejňovány elektronické verze existujících knižních děl a speciální webové aplikace. Webové hnízdo Lexiko (<https://lexiko.ujc.cas.cz/>) kromě výše uvedených jednojazyčných výkladových slovníků PSJČ a SSJČ integruje i hesláře dalších zdrojů (Nová slova v češtině 1 a 2, Slovesa pro praxi, Slovník vazeb a databázi Neomat). **Vokabulář webový** (<https://vokabular.ujc.cas.cz/>) sdružuje unikátní sbírku pramenů k vývoji češtiny – od textů staro- a středněčeských literárních památek přes digitalizované historické mluvnice a jazykové příručky až k široké škále lexikografických zdrojů. **Vokabulář** rovněž nabízí nástroje pro badatele, obvykle včetně zdrojových kódů. Významnou součástí **Vokabuláře** je **Elektronický slovník staré češtiny**. Materiálová sbírka **Lexikální databáze humanistické a barokní češtiny** podává přehled o české slovní zásobě mezi léty 1500–1780. Slovník *Místní jména v Čechách*, který je také zpřístupněn v sekci elektronických zdrojů ÚJČ, vykládá původ, význam jména měst a obcí a jejich změny. Průběžně jsou doplňovány a rozšiřovány i *Slovník pomístních jmen v Čechách* a *Slovník pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku*, obsahující jména nesídelních zeměpisných objektů, především pozemků, hor, vod a cest. Speciální **korpusy mluvené češtiny** nabízejí materiál pro zkoumání fungování češtiny v interakci. Jde o multimediální korpus **DIALOG** (<http://ujc.dialogy.cz/>) a korpus **MONOLOG** (<http://monolog.dialogy.org/>). **Fonologické korpusy češtiny** (<https://ujc.avcr.cz/phword/>) mají dvě části: fonologický lexikální korpus a fonologický textový korpus.

ÚJČ vydává **jeden impaktovaný časopis** – *Slovo a slovesnost* (zařazeno mj. do databází Web of Science, ERIH PLUS a SCOPUS, IF 0,435) – a **tři recenzované** – *Naši řeč* (ERIH PLUS), *Acta onomastica* (ERIH PLUS a SCOPUS) a *Korpus – gramatika – axiologie* (ERIH PLUS), viz příloha 4. Na webových stránkách ÚJČ je možné nahlížet do **elektronického archivu** časopisů *Naše řeč* a *Slovo a slovesnost*, časopisy *Acta onomastica* a *Korpus – gramatika – axiologie* přes stránky ÚJČ zpřístupňují archivy svých obsahů.

g) Popularizace

Nejvýznamnější popularizační aktivitou ÚJČ je **jazykové poradenství**. Tato služba široké veřejnosti je zajišťována oddělením jazykové kultury, doplňkově se na ní, obvykle ve formě konzultací, podílejí i další oddělení. Zájemci o pomoc s řešením jazykového problému mají každý všední den mezi 10. a 12. hodinou k dispozici bezplatnou telefonickou linku. V roce 2021 pracovníci jazykové poradny odpověděli denně průměrně na **27** telefonických dotazů, celkově jazyková poradna zodpověděla bezmála **5 900** dotazů. Veškeré jazykověporadenské konzultace jsou po předchozím souhlasu volajících nahrávány, tříděny a ukládány do lingvisticky strukturované **Databáze jazykových dotazů**, jejíž veřejná část je dostupná online. Vyhotovování písemných odpovědí na jazykové dotazy je zpoplatněno, v roce 2021 vypracovalo oddělení jazykové kultury celkem **51** jazykových expertiz.

Internetová jazyková příručka byla i v roce 2021 nejvyhledávanějším elektronickým zdrojem vytvořeným pracovníky ÚJČ. Jak potvrzuje zpětná vazba od uživatelů jazykové poradny, IJP je vnímána jako cenná pomůcka ve vzdělávání, výuce i každodenním vyhledávání poučení o jazyce. Od doby svého spuštění v roce 2009 IJP zaznamenala již přes **189 milionů** přístupů z více než **3,7 milionu** unikátních IP adres. V roce

Jazykové poradenství v ÚJČ

2021 průměrný denní počet přístupů přesáhl **77 000**, ve dnech školní docházky byla průměrná návštěvnost přes **97 000** přístupů. K anglické verzi jsme zaznamenali přes **1,4 milionu** přístupů, z toho v roce 2021 přes **200 000**.

Nedílnou součástí popularizace jazyka probíhající v ÚJČ je i spolupráce s médii. Tradičními mediálními partnery ÚJČ jsou Česká televize a Český rozhlas, jazyková vyjádření a rozhovory k aktuálním jazykovým tématům poskytli pracovníci ÚJČ v roce 2021 rovněž například pro MF DNES, Lidové noviny, ARD – Studio Prag, Mladý svět, Rádio Impuls, z regionálních periodik Jihlavským listům či Třebíčským novinám. Dlouhodobá forma spolupráce má podobu **jazykových sloupků a koutků**: pravidelným jazykovým koutkem nazvaným Ztraceno v jazyce do Lidových novin přispívá Veronika Štěpánová, pro časopis Živa již osm let píše jazykové sloupky Anna Černá (obě jmenované působí v oddělení jazykové kultury). Jazykové koutky pro Týdeník Rozhlas vytvářejí František Štícha (oddělení gramatiky), Klára Dvořáková, Barbora Martinkovičová, Hana Mžourková (oddělení jazykové kultury) a Pavel Štěpán (oddělení onomastiky). V ČRo Dvojka je již pět let vysílán pravidelný pořad O původu příjmení připravovaný Žanetou Dvořákovou z oddělení onomastiky. Ředitel ÚJČ Martin Prošek je na téže stanici pravidelným hostem pořadu Káva o čtvrté a současně vytváří jazykové koutky pro regionální stanici Český rozhlas Plzeň, pro olomoucké studio ČRo připravuje cyklus jazykových okének Ondřej Bláha (oddělení gramatiky).

Na webových stránkách spravovaných ÚJČ jsou veřejnosti přístupnou formou ve stejnojmenné rubrice představovány **zajímavé dotazy** (<https://ujc.avcr.cz/jazykova-poradna/zajimave-dotazy/>) adresované jazykové poradně, pracovníci oddělení jazykové kultury zde v roce 2021 zveřejnili 90 příspěvků. Na nástěnce Neomatu, v rubrice **Novinky z excerptce** (nastenka.neologismy.cz), publikují popularizační sloupky členové oddělení současné lexikologie a lexikografie.

Škola českého jazyka a literatury pro pedagogy

Epidemická situace roku 2021 si vyžádala změny v přípravě a technické realizaci praktických kurzů, které byly konány v online nebo v tzv. hybridní podobě (část frekventantů byla přítomna v místě konání akce, jiní se připojili online). Tak tomu bylo například při konání **Kurzu základů vědecké práce AV ČR a Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy**, na nichž se jako přednášející i jako organizátoři podílejí pracovníci ÚJČ. Distanční podobu měla pokračující **spolupráce s českými centry**. Dvě online přednášky přednesl Martin Beneš, jednu proslovil Ondřej Dufek (oba z oddělení jazykové kultury).

Možnosti online prostředí byly hojně využívány i při realizaci **studentských stáží**, které probíhají v rámci projektu **Otevřená věda**. V ÚJČ byly realizovány dvě stáže, první, pojmenovanou Hledá se dialektolog! Značka: spěchá!, vedla Marta Šimečková z dialektologického oddělení, druhou, nazvanou Fonetická stáž aneb [vískum víslovnosti přejatých slof], vedla Veronika Štěpánová z oddělení jazykové kultury. O úspěšnosti studijních pobytů v ÚJČ svědčí mimo jiné to, že na studentské vědecké konferenci

konané 19. 11. 2021 obsadili účastníci obou stáží společně 2. místo ve III. vědní oblasti – Humanitní a společenské vědy.

ÚJČ se zapojil do projektu AV ČR **Pozvěte si vědce do výuky**, který reagoval na specifika distančního vzdělávání v období pandemie onemocnění covid-19 a nabídl vyučujícím možnost obohatit vyučování o přednášky pracovníků AV. ÚJČ v projektu zastupovaly Lucie Jílková (oddělení stylistiky a sociolingvistiky), Anna Černá, Klára Dvořáková a Kamila Smejkalová (z oddělení jazykové kultury), v rámci online výuky uskutečnily dohromady 53 vystoupení.

Dvaadvacátý ročník největšího vědeckého festivalu **Týden Akademie věd** (dříve Týden vědy a techniky AV ČR) se uskutečnil v týdnu od 1. do 7. listopadu 2021. Přes přetrvávající pandemická omezení se veřejnosti podařilo nabídnout 11 akcí: osm přednášek a jeden přednáškový cyklus, které zajistili pracovníci dialektologického oddělení, oddělení jazykové kultury, oddělení současné lexikologie a lexikografie a oddělení vývoje jazyka. Pracovníci oddělení vývoje jazyka rovněž připravili workshop zaměřený na úvod do četby staročeských textů a členové etymologického oddělení nabídli zájemcům exkurzi s představením Etymologického slovníku jazyka staroslověnského.

Pracovníci oddělení vývoje jazyka se podíleli také na přípravě výstavy **Lipnická bible. Štít víry v neklidných časech pozdního středověku**, která byla od 26. června do 30. srpna k vidění na hradě Lipnice a od 1. do 15. září 2021 v pražském Klementinu.

ÚJČ v období méně zatíženém epidemií nového koronaviru pořádal na přání nejrůznějších institucí **přednášky a školení zaměstnanců** – např. pro Senát PČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní pedagogický institut ČR, Nejvyšší kontrolní úřad, Český rozhlas Praha, nakladatelství Fraus ap.

h) Ocenění

V roce 2021 obdržely Martina Ireinová a Petra Přadková v rámci 13. ročníku Cen Nakladatelství Academia cenu poroty za publikaci *Slovanský jazykový atlas, Reflexy *tort, *tolt, *tert, *telt, *ort, *olt.*

Spolupráce s vysokými školami

Pracovníci ÚJČ se podílejí na výuce na řadě fakult vysokých škol v České republice (FF UK Praha, FSV UK Praha, PedF UK Praha, School of Education PCU, FF MU Brno, PF MU Brno, PF UHK Hradec Králové, JU České Budějovice, FF UP Olomouc, FPF SU Opava) a na zahraniční univerzitě (Universität Köln), na několika vysokých školách jsou členy oborových rad pro doktorské studium, přijímacích komisí a vědeckých rad. Za zimní a letní semestr roku 2021 pracovníci ÚJČ odučili celkem 2 632 hodin, kromě toho vedli nebo posuzovali bakalářské, magisterské a doktorské práce. V roce 2021 byla uzavřena dohoda o spolupráci

s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy při uskutečňování doktorského studijního programu pro studijní obor obecná lingvistika.

Spolupráce s vysokými školami se realizovala též četnými dalšími projekty (viz příloha 3), např. **LINDAT/CLARIAH-CZ – Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy**, společně s Matematicko-fyzikální fakultou UK Praha. V rámci projektu NAKI **Nářečí českého jazyka interaktivně. Dokumentace a zpřístupnění mizejícího jazykového dědictví jako nedílné součásti regionálních identit** spolupracuje ÚJČ s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. V projektech TA ČR spolupracuje ÚJČ s Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava, a to na projektu **Publish and Flourish: Podpora publikační činnosti doktorandů a školitelů**; s Filozofickou fakultou MU Brno a Filozofickou fakultou UK Praha na projektu **Webový pravopisný, gramatický a typografický korektor pro český jazyk**, s FF UK probíhá navíc spolupráce na projektu Lexikálně-sémantická databáze češtiny.

Spolupráce s podnikatelskou sférou a jinými subjekty

Spolupráce s dalšími subjekty je uskutečňována zejména formou expertní činnosti. Zaměstnanci ÚJČ vypracovávají **vědecké posudky a expertizy** pro nejrůznější instituce, např. posudky na didaktické příručky pro základní a střední školy, posudky překladů i původních rukopisů monografií pro různá nakladatelství, posudky návrhů grantových projektů pro různé agentury, dále provádějí expertní šetření pro státní orgány a advokátní kanceláře apod. Smluvní spolupráce probíhá také s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT): ÚJČ je garantem finální jazykové revize zadání maturitní zkoušky z oboru český jazyk a literatura, jako členové expertních týmů se pracovníci rovněž podílejí na tvorbě a na finální jazykové revizi zadání maturitní zkoušky z oboru český jazyk a literatura, jsou součástí předvýrobních (ex-ante) a ex-post validačních komisí Centra.

S Fakultou humanitních studií UK v Praze spolupracuje ÚJČ na programu **Uniprep**, kurzu připravujícím mluvčí slovanských jazyků na univerzitní studium v českém jazyce, jehož zadavatelem je obchodní firma AZZI, spol. s r. o.

Zaměstnanci ÚJČ se jako lektori a členové zkušebních komisí podílejí na dvousemestrálním programu **Posilování odborných a jazykových kompetencí**, určeném především zahraničním studentům, jehož náplní je intenzivní výuka českého jazyka, odborná příprava a závěrečné ověřování úrovně češtiny vyžadované pro udělení certifikátu ÚJČ.

Pracovníci oddělení stylistiky a sociolingvistiky jsou již od roku 2006 zapojeni do **monitorovacích sítí** prováděním analýz jazyka vybraných pořadů České televize (hodnocení probíhá dvakrát ročně, vždy za každé pololetí, výsledky hodnocení jsou zveřejňovány na adrese <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/analiza-a-hodnoceni-jazykove-urovne-vybranych-poradu/>). Na základě smluv o poskytování služeb spolupracuje ÚJČ s Českou televizí, Českým rozhlasem, společností PRESCO GROUP a mediální skupinou MAFRA, a. s., a to formou pravidelné konzultační činnosti, workshopů s tvůrci pořadů, redaktory a zpravodaji.

Mezinárodní spolupráce

Kvůli pandemii onemocnění covid-19 se v roce 2021 akce s mezinárodní účastí konaly převážně online. Distanční formu měly i dvě konference, na jejichž přípravě a organizaci se ÚJČ podílel: první byla **11. konference Evropské asociace pro výuku odborného psaní**, která probíhala 7.–8. 7. 2021 a již pořádala Vysoká škola báňská – TU v Ostravě s ÚJČ jakožto spolupořadatelem; ve druhém případě se jednalo o **27. mezinárodní kongres onomastických věd** (<https://icos2020.iip.pan.pl/>), který se konal ve dnech 22.–27. 8. 2021 a jehož hlavním pořadatelem byl Ústav polského jazyka Polské akademie věd, ÚJČ opět figuroval mezi spolupořadateli. Mezinárodní sociolingvistická konference **3rd International Conference on Sociolinguistics** (<https://www.ics3.org/>), na jejíž přípravě se spolu s Filozofickou fakultou UK podíleli pracovníci oddělení stylistiky a sociolingvistiky a jež byla v roce 2020 odložena o rok, byla z důvodu nepříznivé pandemické situace opět odložena, a to na konec srpna 2022. Pandemie rovněž negativně ovlivnila návštěvy zahraničních vědců na pracovištích ÚJČ.

Pokračuje spolupráce v přispívání do **mezinárodních bibliografických databází** zaměřených na lingvistiku. ÚJČ spolupracuje v rámci dvoustranných dohod se zahraničními pracovišti z Velké Británie, USA, Nizozemska a Německa.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti

Předmětem jiné činnosti ÚJČ je výuka českého jazyka i cizích jazyků, ověřování jazykových znalostí a organizace jazykových zkoušek pro subjekty mimo AV ČR. Výuku jazykových kurzů pro zaměstnance AV ČR, případně pro širší veřejnost zajišťuje kabinet studia jazyků. V roce 2021 se kurzů účastnilo celkem **1604** posluchačů, z nichž bylo 87 % zaměstnanců AV ČR a 13 % bylo z institucí mimo AV ČR. Výuka v 1. pololetí r. 2021 probíhala v **76** různých kurzech ve **105** skupinách, ve 2. pololetí se konalo **72** kurzů organizovaných ve **101** skupinách.

Z těchto celkových počtů navštěvovalo **145** frekventantů kurzy odborného psaní Centra akademického psaní (CAP). Mezi těmito posluchači je stále více doktorandů z různých univerzit, které svým doktorandům kurzy v KSJ hradí, protože ekvivalentní vzdělávání na této úrovni na univerzitách stále chybí. Centrum akademického psaní v r. 2021 nabídlo také specializovaný kurz psaní pro publikaci ve spolupráci s Telavivskou univerzitou a poskytlo **23** seminářů vědeckým ústavům AV ČR i pracovištím mimo AV ČR.

Kamila Etchegoyen Rosolová,
vedoucí kabinetu studia jazyků

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V r. 2021 neproběhla žádná kontrola, která by v hospodaření Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., zjistila nedostatky. Z toho důvodu nebyla ÚJČ v předmětném období uložena žádná opatření k odstranění nedostatků v hospodaření.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Informace o finanční situaci instituce podává druhá část tohoto dokumentu (Zpráva o hospodaření), konkrétně výkaz zisku a ztráty ÚJČ za období 1. 1. 2021–31. 12. 2021 a příloha v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2021.

V roce 2021 činilo institucionální financování ÚJČ 83 % přijatých dotací, zbylých 17 % pokrývaly účelové prostředky od jiných subjektů, mezi nimiž měly největší podíl prostředky od Grantové agentury ČR.

Interiéry budovy v Letenské ulici

Pracoviště ÚJČ AV ČR jsou rozptýlena do čtyř objektů jiných vlastníků, finanční situaci ústavu tak ovlivňují související provozní náklady. V březnu 2021 AV ČR schválila záměr ÚJČ nabýt do svého majetku objekt Washingtonova 1569/21, a to bezúplatným převodem z důvodu veřejného zájmu. Následně Akademická rada AV ČR vzala na vědomí pracovní návrh smlouvy o bezúplatném převodu vlastnického práva k nemovité věci s omezujícími podmínkami k objektu ve Washingtonově ul., jak je připravován s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) jako budoucím převodcem. Dozorčí rada ÚJČ AV ČR poté udělila písemný souhlas k nabytí budovy ve Washingtonově ul. 1569/21. V průběhu následujících měsíců ÚJČ odpovídal na dotazy ÚZSVM, ÚZSVM později změnil své původní rozhodnutí a vládní dislokační komisi předložil dvě varianty, jak s budovou Washingtonova 21 naložit: bezplatně ji převést do vlastnictví ÚJČ, nebo prodat ve veřejné dražbě. Na podzim řada institucí (např. Katedra českého jazyka a teorie komunikace FF UK, Ústav českého jazyka FF MU, Klub za starou Prahu, Baťova nadace aj.) ÚJČ adresovala podpurné dopisy ve prospěch ÚJČ při snaze o získání uvedené budovy. Přehled informací k jednáním spjatým s budovou Washingtonova je uveden na adrese: <https://ujc.avcr.cz/o-ustavu/prostory-ujc/>.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Vědecká činnost pracoviště se bude nadále vyvíjet především v intencích ústavních úkolů jednotlivých oddělení a grantových projektů (viz příloha 3).

Seznam ústavních úkolů (a jejich vedoucích):

- Teorie a praxe jazykové kultury včetně jazykového poradenství (PhDr. Kamila Smejkalová, Ph.D.)
- Lingvistika textu a diskurzu, stylistika psané a mluvené češtiny (Mgr. Petr Kaderka, Ph.D.)
- Diachronní lexikografie a textologie (Mgr. Markéta Pytlíková, Ph.D.)
- Lexikografie a lexikologie (do 31. 5. 2021 Mgr. Martin Šemelík, Ph.D., od 1. 6. 2021 doc. PhDr. Jiří Rejzek, Ph.D.)
- Mluvnice současné češtiny (PhDr. Vojtěch Veselý, Ph.D.)

- Etymologický slovník jazyka staroslověnského (PhDr. Helena Karlíková, CSc.)
- Výzkum nespisovných útvarů českého národního jazyka (PhDr. Martina Ireinová, Ph.D.)
- Výzkum vlastních jmen (PhDr. Pavel Štěpán, Ph.D.)
- Bibliografie a knihovnické služby (PhDr. Jana Papcunová)
- Studium a výuka jazyků (Mgr. Kamila Etchegoyen Rosolová, Ph.D.)

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Z charakteru činnosti ÚJČ AV ČR vyplývá, že se v oblasti ochrany životního prostředí může instituce podílet pouze aktivitami, které spočívají v úspoře energie a omezení čerpání spotřebního materiálu. Proto administrativa zajišťující chod ÚJČ prochází v posledních letech postupnou digitalizací. K úspoře přírodních zdrojů rovněž přispívá využívání recyklovaného papíru. Na pražském pracovišti v Letenské a v brněnském sídle ÚJČ jsou rozmístěna sběrná místa na tříděný odpad.

Ústav pro jazyk český podporuje cyklobilitu svých zaměstnanců, související se snižováním emisní zátěže při dojíždění do práce. Dva týmy pracovníků se zúčastnily květnové výzvy **Do práce na kole** (<https://www.dopracenakole.cz/>), která přispívá k pravidelné bezemisní dopravě na pracoviště, a dosáhly v soutěži týmové pravidelnosti 94,9 procenta.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

V roce 2021 nastoupilo do ÚJČ AV ČR **13** zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo **13** zaměstnanců. Dohody o pracovní činnosti byly uzavřeny se **2** zaměstnanci, dohod o provedení práce bylo uzavřeno **122**, z čehož **33** bylo financováno z grantových projektů, **89** z institucionálních zdrojů.

Věková struktura zaměstnanců výzkumu v roce 2020:

vedoucí vědečtí pracovníci	17	vědečtí pracovníci	16	vědečtí asistenti	18
do 30 let	0	do 30 let	0	do 30 let	0
31–40 let	0	31–40 let	4	31–40 let	9
41–50 let	8	41–50 let	8	41–50 let	9
51–60 let	3	51–60 let	3	51–60 let	0
nad 60 let	6	nad 60 let	1	nad 60 let	0
postdoktorandi	9	doktorandi	20	odborní pracovníci výzkumu a vývoje	29
do 30 let	0	do 30 let	10	do 30 let	5
31–40 let	6	31–40 let	8	31–40 let	6
41–50 let	3	41–50 let	2	41–50 let	4
51–60 let	0	51–60 let	0	51–60 let	7
nad 60 let	0	nad 60 let	0	nad 60 let	7

V roce 2021 probíhala jednání mezi Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., a základní odborovou organizací (ZO), která se týkala rozpočtu sociálního fondu, úpravy přílohy kolektivní smlouvy, přechodu ÚJČ na stravenkový paušál a dalších pracovněprávních záležitostí. Zástupce VZO byl rovněž přizván na únorové zasedání kolegia vedoucích k projednání úprav směrnice č. 12 o pracovním poměru. Ředitel ÚJČ se zúčastnil výroční schůze ZO konané 3. 3. 2021, na níž přítomné informoval o testování zaměstnanců, jež bylo součástí vládního opatření proti šíření onemocnění covid-19, a o stavu jednání k bezúplatnému převodu budovy Washingtonova do vlastnictví ÚJČ.

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

- a) počet vydaných žádostí o informace: **0**
- počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: **0**
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: **0**
- c) popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: **žádné soudní řízení neprobíhalo**
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: **0**
- e) počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: **0**
- f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: **nejsou**

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v. v. i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1

razítko

podpis ředitele ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu.

Příloha 1: **Vzdělání a vzdělávání pracovníků ústavu**

Akademicko-vědecké a vědecko-pedagogické tituly pracovníků ústavu

	akademicko-vědecké tituly		vědecko-pedagogické tituly	
	CSc./Ph.D.	DrSc./DSc.	docent	profesor
počet k 31. 12. 2021	62	1	7	1
z toho uděleno v roce 2021	0	0	1	0

Forma vědeckého vzdělávání

	absolventi v r. 2021	doktorandi k 31. 12. 2021	nově přijatí v r. 2021
doktorandi (studenti DSP)	0	20	2

Příloha 2: **Pedagogická činnost pracovníků ústavu**

	letní semestr 2020/2021			zimní semestr 2021/2022		
	přednášky	semináře	cvičení	přednášky	semináře	cvičení
počet semestrálních cyklů v bakalářských programech	9	19	5	8	18	6
počet semestrálních cyklů v magisterských programech	5	9	0	10	9	0

	letní semestr 2020/2021			zimní semestr 2021/2022		
	Bc.	Mgr.	Ph.D.	Bc.	Mgr.	Ph.D.
celkový počet odpřednášených hodin na VŠ	948	284	12	1022	348	18
počet pracovníků ústavu působících na VŠ	17	11	7	23	14	8

Příloha 3: Projekty a granty

Zahraníční spolupráce a projekty

Arts and Humanities Research Council (AHRC)

Feast and Famine: Confronting Overabundance and Defectivity in Language, hlavní řešitel: prof. Dr. Neil Bermel: University of Sheffield, spoluřešitelé z České republiky: PhDr. Kamila Smejkalová, Ph.D., Mgr. Martin Beneš, Ph.D., Ústav pro jazyk český AV ČR, doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D., Mgr. Dominika Kovářiková, M.A., Ph.D., Ústav Českého národního korpusu FF UK. Další spoluřešitelské instituce: York University, University of Brighton (Velká Británie), University of Zagreb (Chorvatsko), Institute for the Croatian Language and Linguistics (Chorvatsko), University of Tartu (Estonsko). Doba řešení: 2020–2022.

Grantová agentura ČR

Sémantické typy a pragmatické aspekty recipročních sloves v češtině ve světle korpusových dat, řešitel: PhDr. Vojtěch Veselý, Ph.D., oddělení gramatiky ÚJČ AV ČR. Doba řešení: 2021–2024.

Relevance jazykových zkoušek pro získání trvalého pobytu v životních drahách cizinců ze zemí mimo Evropskou unii žijících v České republice, řešitelka: Mgr. Tamah Sherman, Ph.D. Doba řešení: 2021–2023.

Výstavba českých folklorních písňových textů z přelomu 18. a 19. století, řešitel: PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D., Spoluřešitel: PhDr. Zdeněk Vejvoda, Ph.D., Etnologický ústav AV ČR. Doba řešení: 2021–2023.

První tištěný staročeský žaltář (filologická analýza a kritická edice), řešitelka: Mgr. Kateřina Voleková, Ph.D. Doba řešení: 2020–2022.

Podíl syntaktických, prozodických a neverbálních prostředků na sekvenčním utváření rozhovorů v češtině, řešitel: Mgr. Martin Havlík, Ph.D. Doba řešení: 2019–2021.

Čeština Daniela Adama z Veleslavína, řešitelka: PhDr. Alena M. Černá, Ph.D. Doba řešení: 2019–2021.

Ministerstvo kultury – program NAKI

Nářečí českého jazyka interaktivně. Dokumentace a zpřístupnění mizejícího jazykového dědictví jako nedílné součásti regionálních identit, řešitelka za ÚJČ: PhDr. Martina Ireinová, Ph.D., spoluřešitel: prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc., Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, katedra geoinformatiky. Doba řešení: 2020–2022.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

LINDAT/CLARIAH-CZ – Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy, řešitel: prof. RNDr. Jan Hajič, Dr., Matematicko-fyzikální fakulta UK, spoluřešitel za ÚJČ: PhDr. Martin Prošek, Ph.D. Doba řešení: 2019–2022.

Technologická agentura ČR – program ÉTA

Frázová banka akademické češtiny a její využití ve výzkumu a výuce akademického psaní, řešitel: doc. PhDr. Jiří Homoláč, CSc., spoluřešitelé: Mgr. Michal Křen, Ph.D., Ústav Českého národního korpusu, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy; Mgr. Alena Kašpárková, Ph.D., Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava. Doba řešení: 2021–2023.

Lexikálně-sémantická databáze češtiny, řešitel: prof. PhDr. Aleš Klégr, Filozofická fakulta UK, Praha, spoluřešitel za ÚJČ: Mgr. Jan Křivan, Ph.D., Ústav pro jazyk český AV ČR. Aplikační garanti: Ústav pro jazyk český AV ČR; Ústav formální a aplikované lingvistiky, Matematicko-fyzikální fakulta UK; Česká asociace pro digitální humanitní vědy, z. s.; Jednota tlumočnicků a překladatelů; Obec překladatelů; Sjedenocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR. Doba řešení: 2019–2022.

Webový pravopisný, gramatický a typografický korektor pro český jazyk, řešitelka: Mgr. Dana Hlaváčková, Ph.D., Filozofická fakulta MU Brno, spoluřešitelka za ÚJČ: PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA, další spoluřešitel: doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., Ústav teoretické a počítačové lingvistiky FF UK. Aplikační garant: Seznam.cz, a. s. Doba řešení: 2019–2022.

Publish and Flourish: Podpora publikační činnosti doktorandů a školitelů, řešitelka: Mgr. Alena Kašpárková, Ph.D., Vysoká škola báňská – TU Ostrava, spoluřešitelka za ÚJČ: Mgr. Kamila Etchegoyen Rosolová, Ph.D. Doba řešení: 2018–2021.

Strategie AV21 – program Paměť v digitálním věku

Aktivita **Vokabulář webový**, řešitelka: Mgr. Kateřina Voleková, Ph.D. Doba řešení: 2021.

Aktivita **Historický text a jeho interpretace: mezioborové kolokvium II**, řešitel: Mgr. Andrea Svobodová, Ph.D. Doba řešení: 2021.

Příloha 4: Časopisy vydávané nebo spoluvydávané ústavem

Slovo a slovesnost (<http://sas.ujc.cas.cz/>)

Slovo a slovesnost je impaktovaný vědecký časopis věnovaný otázkám teorie a kultury jazyka. Vychází od r. 1935, kdy byl založen jako orgán Pražského lingvistického kroužku. Přináší původní české i zahraniční práce zabývající se sémiotikou, sémantikou, gramatikou, pragmatikou, sociolingvistikou, psycholingvistikou, textovou lingvistikou, teorií překladu aj. Je jediným domácím časopisem, v němž vycházejí příspěvky s tematikou z obecné lingvistiky. Díky rozvíjení pražské funkcionalistické tradice patří dnes k nejvýznamnějším středoevropským lingvistickým a sémiotickým časopisům.

Slovo a slovesnost: Časopis pro otázky teorie a kultury jazyka. Ved. red. Petr Kaderka. ÚJČ AV ČR: Praha, roč. 82, 2021, č. 1–4. 340 s. ISSN 0037-7031.

Naše řeč (<http://nase-rec.ujc.cas.cz/>)

Naše řeč je recenzovaný odborný časopis věnovaný češtině jako mateřskému jazyku. Byl založen v roce 1916, vychází pětkrát ročně. Přináší stati pojednávající o současné češtině, ale i zohledňující její vývoj, věnuje se otázkám českého pravopisu, gramatiky a slovní zásoby, tématům stylistiky a textové lingvistiky; pozornost věnuje také spisovné češtině ve vztahu k ostatním jazykovým útvarům. V popředí je vhléd do otázek jazykové kultury češtiny i jazykové kultury obecně a zřetel k vývojové dynamice češtiny, k problémům úzu, normy a kodifikace. Časopis rozvíjí diskuse na aktuální jazykovědná témata.

Naše řeč. Ved. red. Martin Beneš. ÚJČ AV ČR: Praha, roč. 104, 2021, č. 1–5. 404 s. ISSN 0027-8203.

Korpus – gramatika – axiologie (<http://www.ujc.cas.cz/sd/publikace/casopisy/korpus-gramatika-axiologie.html>)

Časopis *Korpus – gramatika – axiologie* vychází od roku 2010. Jde o recenzovaný lingvistický časopis zaměřený na korpusový výzkum přirozených jazyků, zejména jejich gramatiky, a na hodnocení zjišťovaných jevů z hlediska jejich systémového statusu, frekvence, gramatičnosti a stylových hodnot. Vznik tohoto časopisu byl motivován novou orientací části lingvistické obce na empirické a do značné míry objektivizované metody vědeckého výzkumu jazyka prostřednictvím rozsáhlé a žánrově pestré materiálové báze, jakou poskytují velké elektronické korpusy textů.

Korpus – gramatika – axiologie: Časopis pro korpusový výzkum a hodnocení jazyka = Journal for corpus research and evaluation of language. Ved. red. František Štícha. ÚJČ AV ČR, PedF UHK: Praha, Hradec Králové, 2021, č. 23, 24. 96 s., 78 s. ISSN 1804-137X.

Acta onomastica (<http://www.ujc.cas.cz/casopisy/acta-onomastica/>)

Acta onomastica (1960–1982 Zpravodaj Místopisné komise ČSAV, 1983–1992 Onomastický zpravodaj ČSAV, 1993–1994 Onomastický zpravodaj) je jediným onomastickým časopisem v České republice a je vysoce ceněný jak domácími, tak zahraničními vědci. Byl založen v r. 1960. Od samého počátku je toto periodikum recenzovaným odborným časopisem. Vychází dvakrát ročně. Má rozsáhlou síť domácích přispěvatelů, publikují v něm i pracovníci neязыkovědných vědních oborů z České republiky, přispívají do něj rovněž zahraniční onomastikové. Původní stati, recenze a zprávy v něm otiskované se týkají všech oblastí výzkumu vlastních jmen.

Acta onomastica. Ved. red. Pavel Štěpán. ÚJČ AV ČR: Praha, roč. LXI, 2021, č. 1–2, 523 s. ISSN 1211-4413 (print), ISSN 2571-0907 (online).

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ

OBSAH

Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2021 v organizaci Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i	30
Úvodní údaje	31
Zpráva nezávislého auditora	32
Rozvaha v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2021	36
Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2021	39
Příloha v účetní závěrce sestavená k 31. 12. 2021	42

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření účetní závěrky sestavené k 31.12.2021

v organizaci

Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i.

10. března 2022

ÚVODNÍ ÚDAJE

Subjekt, u něhož bylo provedeno ověření

Organizace: Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i.

Adresa: Letenská 123/4, 118 51 Praha 1

IČ: 683 78 092

Předmět činnosti:

- vědecký výzkum v oblasti českého národního jazyka, jeho současného stavu a historického vývoje a jeho vztahu k jiným jazykům, zejména pokud jde o slovní zásobu, mluvnickou stavbu, slohovou diferenciaci a výstavbu textů, a dále v oblasti obecné lingvistiky a didaktiky jazyků.

Příjemce zprávy

zřizovatel

Předmět ověřování

účetní závěrka sestavená k 31.12.2021 za účetní období 1.1.2021 – 31.12.2021

Termín provedení auditu

průběžný: 18.10.2021 – 26.10.2021

finální: 17.1.2022 – 10.3.2022

Ověření provedl a zprávu auditora zpracoval

22HLAV s.r.o.

Všebořická 82/2, Ústí nad Labem

evidenční č. KAČR 277

člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem

MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms

odpovědný auditor: Ing. Kamila Neradová, evidenční č. KAČR 2091

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena zřizovateli organizace Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2021, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2021 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě I. přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Ústav pro jazyk český AV ČR, v.v.i. k 31.12.2021 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2021** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá [statutární orgán] Organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Ostatní informace jsme do data naší zprávy neobdrželi, a proto se k nim nevyjadřujeme. Pokud po seznámení s nimi usoudíme, že obsahují významnou (materiální) nesprávnost, jsme povinni předat tuto informaci osobám pověřeným správou a řízením účetní jednotky.

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
evidenční č. KAČR 277

V Praze, dne 10.března 2022

Digitally signed by Ing. Kamila Neradová
DN: C=CZ,
OID.2.5.4.97=NTRCZ-64052907,
O=22HLAV s.r.o., OU=9, CN=Ing. Kamila Neradová, SN=Neradová, G=Kamila,
SERIALNUMBER=P724597
Reason: I am the author of this document
Location: your signing location here
Date: 2022.03.10 08:08:20+01'00'
Foxit PDF Reader Version: 11.1.0

**Ing.
Kamila
Neradová**

Ing. Kamila Neradová
evidenční č. KAČR 2091

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

1. Rozvaha k 31.12.2021
2. Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2021 – 31.12.2021
3. Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2021 – 31.12.2021

ROZVAHA
v plném rozsahu
ke dni 31.12.2021

Ústav pro jazyk český AV ČR
Letenská 123/4
118 51 Praha 1

(v celých tisících Kč)

IČO 68378092

Označ.	AKTIVA	Řádek	Stav k počátku období	Stav ke konci období
A.	Dlouhodobý majetek celkem	1	6 194	4 647
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	2	5 916	6 166
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	3	0	0
A.I.2.	Software	4	5 901	6 151
A.I.3.	Ocenitelná práva	5	0	0
A.I.4.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	6	15	15
A.I.5.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	7	0	0
A.I.6.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	8	0	0
A.I.7.	Poskytnuté zálohy na dlouh. nehmotný majetek	9	0	0
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10	15 246	14 109
A.II.1.	Pozemky	11	0	0
A.II.2.	Umělecká díla, předměty a sbíry	12	0	0
A.II.3.	Stavby	13	78	78
A.II.4.	Hmotné movité věci a jejich soubory	14	11 196	10 090
A.II.5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	15	0	0
A.II.6.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	16	0	0
A.II.7.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	17	3 971	3 941
A.II.8.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	18	0	0
A.II.9.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	19	0	0
A.II.10.	Poskytnuté zálohy na dlouh. hmotný majetek	20	0	0
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	21	0	0
A.III.1.	Podíly ovládaná nebo ovládající osoba	22	0	0
A.III.2.	Podíly - podstatný vliv	23	0	0
A.III.3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	24	0	0
A.III.4.	Zápůjčky organizačním složkám	25	0	0
A.III.5.	Ostatní dlouhodobé zápůjčky	26	0	0
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	27	0	0
A.IV.	Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	28	-14 968	-15 629
A.IV.1.	Oprávký k nehmotným výsled. výzkumu a vývoje	29	0	0
A.IV.2.	Oprávký k softwaru	30	-3 900	-4 679
A.IV.3.	Oprávký k ocenitelným právům	31	0	0
A.IV.4.	Oprávký k drobnému dlouhod. nehmotn. majetku	32	-15	-15
A.IV.5.	Oprávký k ostatnímu dlouhod hmotnému majetku	33	0	0
A.IV.6.	Oprávký ke stavbám	34	-2	-3
A.IV.7.	Oprávký k samost mov.věcem a soub. mov.věcí	35	-7 081	-6 991
A.IV.8.	Oprávký k pěstitel. celkům trvalých porostů	36	0	0
A.IV.9.	Oprávký k základnímu stádu a tažným zvířatům	37	0	0
A.IV.10.	Oprávký k drobnému dlouhod hmotnému majetku	38	-3 971	-3 941
A.IV.11.	Oprávký k ostatnímu dlouh. hmotnému majetku	39	0	0
B.	Krátkodobý majetek celkem	40	53 970	58 713
B.I.	Zásoby celkem	41	130	146
B.I.1.	Materiál na skladě	42	0	0
B.I.2.	Materiál na cestě	43	0	0
B.I.3.	Nedokončená výroba	44	0	0
B.I.4.	Polotovary vlastní výroby	45	0	0
B.I.5.	Výrobky	46	130	146

Označ.	AKTIVA	Řádek	Stav k počátku období	Stav ke konci období
B.I.6.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	47	0	0
B.I.7.	Zboží na skladě a v prodejnách	48	0	0
B.I.8.	Zboží na cestě	49	0	0
B.I.9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	50	0	0
B.II.	Pohledávky celkem	51	13 653	15 731
B.II.1.	Odběratelé	52	14	135
B.II.2.	Směnky k inkasu	53	0	0
B.II.3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	54	0	0
B.II.4.	Poskytnuté provozní zálohy	55	566	814
B.II.5.	Ostatní pohledávky	56	0	0
B.II.6.	Pohledávky za zaměstnanci	57	0	0
B.II.7.	Pohledávky za instit soc.zab.a veř.zdr.poj.	58	0	0
B.II.8.	Daň z příjmu	59	0	0
B.II.9.	Ostanií přímé daně	60	0	0
B.II.10.	Daň z přidané hodnoty	61	0	0
B.II.11.	Ostanií daně a poplatky	62	0	0
B.II.12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se SR	63	0	0
B.II.13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s ÚSC	64	0	0
B.II.14.	Pohledávky za společníky sdruž. ve společ.	65	0	0
B.II.15.	Pohledávky z pevných termínov. oper. a opcí	66	0	0
B.II.16.	Pohledávky z emitovaných dluhopisů	67	0	0
B.II.17.	Jiné pohledávky	68	13	0
B.II.18.	Dohadné účty aktivní	69	13 061	14 782
B.II.19.	Opravná položka k pohledávkám	70	0	0
B.III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	71	39 652	40 519
B.III.1.	Peněžní prostředky v pokladně	72	5	10
B.III.2.	Ceniny	73	0	0
B.III.3.	Peněžní prostředky na účtech	74	39 647	40 509
B.III.4.	Majetkové cenné papíry k obchodování	75	0	0
B.III.5.	Dluhové cenné papíry k obchodování	76	0	0
B.III.6.	Ostatní cenné papíry	77	0	0
B.III.7.	Peníze na cestě	78	0	0
IV.	Jiná aktiva celkem	79	534	2 317
B.IV.1.	Náklady příštích období	80	534	2 317
B.IV.2.	Příjmy příštích období	81	0	0
	Aktiva celkem	82	60 163	63 360

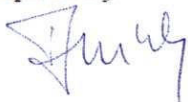
Označ.	PASIVA	Řádek	Stav k počátku období	Stav ke konci období
A.	Vlastní zdroje celkem	83	39 582	38 149
A.I.	Jmění celkem	84	37 654	38 032
A.I.1.	Vlastní jmění	85	6 194	4 647
A.I.2.	Fondy	86	31 461	33 385
A.I.3.	Oceňovací rozdíly z přec. majetku a závazků	87	0	0
A.II.	Výsledek hospodaření celkem	88	1 928	118
A.II.1.	Účet výsledku hospodaření	89	0	118
A.II.2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	90	1 928	0
A.II.3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta min. let	91	0	0
B.	Cizí zdroje celkem	92	20 581	25 210
B.I.	Rezervy celkem	93	0	0
B.I.1.	Rezervy	94	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky celkem	95	0	0
B.II.1.	Dlouhodobé úvěry	96	0	0
B.II.2.	Vydané dluhopisy	97	0	0
B.II.3.	Závazky z pronájmu	98	0	0
B.II.4.	Přijaté dlouhodobé zálohy	99	0	0
B.II.5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	100	0	0
B.II.6.	Dohadné účty pasivní	101	0	0
B.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	102	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky celkem	103	20 275	24 945
B.III.1.	Dodavatelé	104	438	540
B.III.2.	Směnky k úhradě	105	0	0
B.III.3.	Přijaté zálohy	106	0	0
B.III.4.	Ostatní závazky	107	0	0
B.III.5.	Zaměstnanci	108	3 225	4 576
B.III.6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	1	0
B.III.7.	Závazky za instit. soc.zab.a veř.zdr.poj.	110	1 772	2 415
B.III.8.	Daň z příjmu	111	9	0
B.III.9.	Ostatní přímé daně	112	563	524
B.III.10.	Daň z přidané hodnoty	113	270	89
B.III.11.	Ostatní daně a poplatky	114	171	181
B.III.12.	Závazky ze vztahu k SR	115	12 789	14 979
B.III.13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	116	0	0
B.III.14.	Závazky z upsaných nespl.cenn. papírů a pod.	117	0	0
B.III.15.	Závazky ke společníkům sdružených ve spol.	118	0	0
B.III.16.	Závazky z pevných termínových operací a opcí	119	0	0
B.III.17.	Jiné závazky	120	172	599
B.III.18.	Krátkodobé úvěry	121	0	0
B.III.19.	Eskontní úvěry	122	0	0
B.III.20.	Emitované krátkodobé dluhopisy	123	0	0
B.III.21.	Vlastní dluhopisy	124	0	0
B.III.22.	Dohadné účty pasivní	125	866	1 042
B.III.23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	126	0	0
B.IV.	Jiná pasiva celkem	127	306	266
B.IV.1.	Výdaje příštích období	128	113	0
B.IV.2.	Výnosy příštích období	129	193	266
	Pasiva celkem	130	60 163	63 360

Razítko:

Odpovědná osoba (statutární zástupce):

PhDr. M. Prošek, Ph.D.

Podpis osoby:

© MAGION

Osoba odpovědná za sestavení:

M. Šafrová

Podpis osoby odpovědné za sestavení:

šafrova / 07.03.2022 / 12:40:57

Strana 3. z 3

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v.v.i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1

②

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
v plném rozsahu
ke dni 31.12.2021

(v celých tisících Kč)

Ústav pro jazyk český AV ČR
Letenská 123/4
118 51 Praha 1
IČO 68378092

	Rádek	Hlavní činnost	Další činnost	Jiná činnost	Celkem
A.	Náklady	1	0		
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	2	14 063	0	14 332
A.I.1.	Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. pol.	3	3 449	0	3 492
A.I.2.	Prodané zboží	4	0	0	0
A.I.3.	Opravy a udržování	5	184	0	184
A.I.4.	Cestovné	6	236	0	236
A.I.5.	Náklady na reprezentaci	7	3	0	3
A.I.6.	Ostatní služby	8	10 192	0	10 417
A.II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	9	-16	0	-16
A.II.7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	10	-16	0	-16
A.II.8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitřnorg. služeb	11	0	0	0
A.II.9.	Aktivace dlouhodobého majetku	12	0	0	0
A.III.	Osobní náklady	13	68 365	0	69 040
A.III.10.	Mzdové náklady	14	50 147	0	50 642
A.III.11.	Zákonné pojištění	15	16 234	0	16 399
A.III.12.	Ostatní sociální pojištění	16	0	0	0
A.III.13.	Zákonné sociální náklady	17	1 984	0	1 999
A.III.14.	Ostatní sociální náklady	18	0	0	0
A.IV.	Daně a poplatky	19	185	0	185
A.IV.15.	Daně a poplatky	20	185	0	185
A.V.	Ostatní náklady	21	3 973	0	3 973
A.V.16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost. pokuty	22	18	0	18
A.V.17.	Odpis nedobytné pohledávky	23	0	0	0
A.V.18.	Nákladové úroky	24	0	0	0
A.V.19.	Kurzové ztráty	25	11	0	11
A.V.20.	Dary	26	29	0	29
A.V.21.	Manka a škody	27	0	0	0
A.V.22.	Jiné ostatní náklady	28	3 915	0	3 915
A.VI.	Odpisy, prodaný maj., tvorba rezerv a opr. pol.	29	2 148	0	2 148

	Řádek	Hlavní činnost	Další činnost	Jiná činnost	Celkem
A.VI.23. Odpisy dlouhodobého majetku	30	2 148	0	0	2 148
A.VI.24. Prodaný dlouhodobý majetek	31	0	0	0	0
A.VI.25. Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0	0	0
A.VI.26. Prodaný materiál	33	0	0	0	0
A.VI.27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	34	0	0	0	0
A.VII. Poskytnuté příspěvky	35	0	0	0	0
A.VII.28. Poskytnuté čl. příspěvky a zúct. mezi org.	36	0	0	0	0
A.VIII. Daň z příjmů	37	0	0	0	0
A.VIII.29. Daň z příjmů	38	0	0	0	0
Náklady celkem	39	88 716	0	945	89 661

	Rádek	Hlavní činnost	Další činnost	Jiná činnost	Celkem
B.	Výnosy	0			
B.I.	Provozní dotace	81 199	0	0	81 199
B.I.1.	Provozní dotace	81 199	0	0	81 199
B.II.	Přijaté příspěvky	0	0	0	0
B.II.2.	Přijaté příspěvky zúčt. mezi org. složkami	0	0	0	0
B.II.3.	Přijaté příspěvky (dary)	0	0	0	0
B.II.4.	Přijaté členské příspěvky	0	0	0	0
B.III.	Tržby za vlastní výkony a zboží	1 648	0	949	2 596
B.IV.	Ostatní výnosy celkem	5 979	0	0	5 979
B.IV.5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost. pokuty	0	0	0	0
B.IV.6.	Platby za odepsané pohledávky	0	0	0	0
B.IV.7.	Výnosové úroky	26	0	0	26
B.IV.8.	Kursové zisky	-7	0	0	-7
B.IV.9.	Zúčtování fondů	3 761	0	0	3 761
B.IV.10.	Jiné ostatní výnosy	2 200	0	0	2 200
B.V.	Tržby z prodeje majetku	4	0	0	4
B.V.11.	Tržby z prodeje dl. nehmot. a hmot. majetku	0	0	0	0
B.V.12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0
B.V.13.	Tržby z prodeje materiálu	4	0	0	4
B.V.14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0
B.V.15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0
	Výnosy celkem	88 830	0	949	89 779
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	114	0	4	118
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	114	0	4	118

Razítko:

Odpovědná osoba (statutární zástupce):

PhDr. M. Prošek, Ph.D.

Podpis osoby:

Osoba odpovědná za sestavení:

M. Šafrová

Podpis osoby odpovědné za sestavení:

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v.v.i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1

PŘÍLOHA V ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

sestavená k 31. 12. 2021

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

Letenská 123/4, 118 51 Praha 1, IČ: 68378092

Obsah

I. Základní údaje.....	3
II. Obecné účetní zásady	4
II.1. Dlouhodobý majetek	4
II.2. Zásoby	5
II.3. Pohledávky	5
II.4. Cizoměnové transakce.....	5
II.5. Časové rozlišení	5
II.6. Přijaté dotace	6
II.7. Vlastní jmění.....	6
II.8. Daň z příjmů.....	6
III. Doplnující údaje k výkazům.....	7
III.1. Dlouhodobý majetek	7
III.2. Osobní náklady	7
III.3. Odměna přijatá statutárním auditorem.....	7
III.4. Přijaté dotace a dary	8
III.5. Výsledek hospodaření a daň z příjmu	8
III.6. Významné události mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky	8
III.7. Ostatní informace	8

I. Základní údaje

Účetní období: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021

Název: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. (dále jen „ÚJČ“)

Sídlo organizace: Letenská 123/4, 118 51 Praha 1

Právní forma: veřejná výzkumná instituce

Statutární zástupce: PhDr. Martin Prošek, Ph.D., ředitel

Datum vzniku: 1. 1. 2007

Zřizovatel: Akademie věd České republiky – organizační složka státu, IČ 60165171, která má sídlo Národní 1009/3, 117 20 Praha 1

Účel: Účelem ÚJČ je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti jazykovědné bohemistiky, obecné jazykovědy a jazykového vzdělávání, a to i v interdisciplinárním kontextu, dále přispívat k využití výsledků výzkumu a zajišťovat jeho infrastrukturu včetně specializované výuky jazyků.

Hlavní činnost: Předmětem hlavní činnosti ÚJČ je vědecký výzkum v oblasti českého národního jazyka, jeho současného stavu a historického vývoje a jeho vztahu k jiným jazykům, zejména pokud jde o slovní zásobu, mluvnickou stavbu, slohovou diferenciaci a výstavbu textů, a dále v oblasti obecné jazykovědy a didaktiky jazyků včetně interdisciplinárních přesahů. Svou činností ÚJČ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení, provádí konzultační a poradenskou činnost a poskytuje služby jazykové poradny a ústavní knihovny. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá domácí i mezinárodní vědecká setkání, konference a semináře a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum, včetně jazykové přípravy pracovníků pracovišť Akademie věd České republiky a pracovníků Akademie věd České republiky v českém jazyce i cizích jazycích se zaměřením na výzkum, vývoj a inovace, ověřování jazykových znalostí těchto pracovníků a organizace jazykových zkoušek pro tyto pracovníky. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

Jiná činnost: Předmětem jiné činnosti ÚJČ je výuka českého jazyka i cizích jazyků, ověřování jazykových znalostí a organizace jazykových zkoušek, pokud nejde o zajišťování infrastruktury výzkumu podle hlavní činnosti. Podmínky jiné činnosti určují

příslušná podnikatelská oprávnění a zákon o veřejných výzkumných institucích. Rozsah jiné činnosti nesmí přesáhnout 20 % pracovní kapacity ÚJČ.

II. Obecné účetní zásady

Účetnictví je vedeno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a podle vyhlášky MF ČR č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, a podle Českých účetních standardů pro účetní jednotky, u kterých není hlavním předmětem činnosti podnikání. Dále se ÚJČ řídí zákonem č. 341/2005 Sb., o v. v. i., zákonem č. 420/2005 Sb., zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. Účtový rozvrh je sestavený dle směrné účetní osnovy upravené dle pokynů zřizovatele. Dále je v účetnictví zohledněn zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, a vyhl. č. 416/2004 Sb., kterou se tento zákon provádí.

Účetní záznamy jsou zpracovávány informačním systémem Magion.

Účetní záznamy jsou uloženy v archivu ÚJČ.

II.1. Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související. Náklady na technické zhodnocení dlouhodobého majetku zvyšují jeho pořizovací cenu. Dlouhodobý majetek je odpisován do nákladů na základě předpokládané doby životnosti příslušného majetku. Při pořízení dlouhodobého majetku a technického zhodnocení, pokud jsou částečně nebo zcela pořízeny z přijaté dotace, se vlastní jmění zvýší o částku ve výši přijaté dotace. Při odpisování tohoto majetku se postupuje podle § 35 odst. 9 vyhl. č. 504/2002 Sb.

Organizace eviduje v dlouhodobém hmotném majetku hmotný majetek s dobou použitelnosti vyšší než 1 rok a s pořizovací cenou vyšší než 80 000 Kč, účtuje o něm na účtech dlouhodobého majetku a vykazuje ho v rozvaze.

Drobný hmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 3 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován na podrozvahových účtech 990x. Ve výjimečných případech eviduje účetní jednotka v podrozvahové evidenci drobný majetek s nižší pořizovací cenou (např. elektrické ruční nářadí, elektrické přístroje, u kterých je povinně prováděna revize, mobilní telefony, iPody apod.)

Organizace eviduje v dlouhodobém nehmotném majetku nehmotný majetek s dobou použitelnosti vyšší než 1 rok a s pořizovací cenou vyšší než 80 000 Kč.

Drobný nehmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 3 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován na podrozvahovém účtu 990200. Úroky nejsou součástí pořizovací ceny dlouhodobého majetku. Na účtu 028, je evidován majetek který byl pořízen do 1. 1. 2007.

II.2. Zásoby

Organizace eviduje v zásobách výroby – publikace, které prodává. Povinné výtisky a autorské výtisky jsou zdarma. Některé publikace jsou zasílány zahraničním i tuzemským odběratelům výměnou za jiné publikace. O výrobcích účtuje způsobem B.

II.3. Pohledávky

Pohledávky se oceňují při svém vzniku jmenovitou hodnotou. Organizace běžně netvoří opravné položky. O případné tvorbě opravné položky může rozhodnout ředitel organizace.

II.4. Cizoměnové transakce

Majetek, závazky a pohledávky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách v kurzu platném ke dni jejich vzniku (vyhlášeným ČNB k předchozímu pracovnímu dni).

II.5. Časové rozlišení

Organizace účtuje o nákladech příštích období. Prostřednictvím nákladů příštích období časově rozlišuje náklady, které souvisí s dalšími obdobími. Organizace účtuje také o výnosech příštích období, a to i v případě již přijatých, ale zatím nepoužitých dotací.

II.6. Přijaté dotace

Přijaté dotace jsou prostředky poskytnuté z veřejných zdrojů.

O těchto prostředcích účtuje organizace při přijetí dotace, která nepodléhá finančnímu vypořádání, na závazkových účtech skupiny 34x, popřípadě rovnou ve výnosech na účtu 691 – Dotace. V případě, že není celá přijatá částka dotace do konce roku utracena, je zbylá částka vykázána jako závazek na účtu skupiny 34 – Závazky vůči státnímu rozpočtu. V případě, že je utraceno v rámci dotovaného projektu více, než bylo zatím v rámci dotace přijato, účtuje organizace na vrub účtu skupiny 385 – Příjmy příštích období ve prospěch účtu 691 – Dotace, tak aby výsledek hospodaření z dotace byl vždy nulový.

Přijaté dotace, které podléhají finančnímu vypořádání, se účtují zálohově, nárok na dotaci ve výši uznaných nákladů projektu se účtuje přes dohadné položky aktivní. Výše uznaných nákladů projektu a zálohová dotace budou vypořádány v následujícím účetním období po schválení dílčí nebo závěrečné zprávy poskytovatelem.

II.7. Vlastní jmění

Organizace má zavedeny analytické účty k účtu 901 – Vlastní jmění, aby bylo zřejmé, z jakých zdrojů je dlouhodobý majetek financován. Na účtu 901000 je zachycena

zůstatková cena dlouhodobého majetku financovaná z vlastních zdrojů a na účtu 901100 je zachycena zůstatková cena dlouhodobého majetku financovaná z dotace. K 31. 12. 2020 byl zůstatek účtu 901x ve výši 6 193 tis. Kč. K 31. 12. 2021 byl zůstatek účtu 901x ve výši 4 647 tis. Kč.

Rezervní fond k 31. 12. 2021 vykazuje zůstatek ve výši 12 183 tis. Kč a zůstatek fondu reprodukce majetku je ve výši 17 274 tis. Kč.

II.8. Daň z příjmů

Organizace je veřejně prospěšným poplatníkem v souladu s §17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP).

Organizace uplatňuje osvobození darů podle §19b odst. 2 b) ZDP vždy, když je to možné.

II. Doplnující údaje k výkazům

III.1. Dlouhodobý majetek

Přehled dlouhodobého majetku je uveden v příloze č. 1.
Nejvýznamnějším přírůstkem na účtu 04x je pořízení

- TZ databáze Alexis 250 tis. Kč
- TZ Magion 202 tis. Kč
- Videokonferenční systém 149 tis. Kč

Fond dlouhodobého majetku (účet 901x) k 31. 12. 2021 činí 4 647 tis. Kč.

III.2. Osobní náklady

K 31. 12. 2021 bylo v ÚJČ zaměstnáno 123 osob; v roce 2021 činil průměrný přepočtený počet zaměstnanců 103,65 osob.

Počet členů: dozorčí rada	5
rada pracoviště	15
ředitel	1
Mzdové náklady celkem:	50 642 tis. Kč
Zákonné sociální náklady:	1 999 tis. Kč
Zákonné pojištění:	16 399 tis. Kč
Osobní náklady celkem:	69 040 tis. Kč
Z toho odměny dozorčí radě, radě pracoviště:	283 tis. Kč

Závazky ze sociálního pojištění ve výši 1 686 975 Kč a závazky ze zdravotního pojištění ve výši 727 640 Kč splatné po 31. 12. 2021 byly uhrazeny dne 7. 1. 2022.

Členům orgánů v roce 2021 nebyly poskytnuty žádné funkční požitky, nebyly jim poskytnuty ani žádné půjčky, úvěry, záruky či jiná plnění.

Členové orgánů nemají žádnou účast v osobách, s nimiž organizace v roce 2021 uzavřela smluvní vztahy.

III.3. Odměna přijatá auditorem

V daném účetním období firma 22HLAV s. r. o., obdržela odměnu ve výši 63 525 Kč za audit účetní závěrky 2020 a za předběžný audit účetnictví od 1. 1. do 30. 9. 2021.

III.4. Přijaté dotace

V roce 2021 obdržel ÚJČ provozní dotaci od zřizovatele ve výši 67 763 tis. Kč. Na výzkum a vývoj dále ÚJČ přijal provozní dotace od jiných subjektů ve výši 14 979 tis. Kč; z toho 5 917 tis. Kč od Grantové agentury ČR, 2 853 tis. Kč od Technologické agentury ČR a 6 209 tis. Kč od ostatních resortů.

V roce 2021 byly přijaty knižní dary v hodnotě 19 014 Kč. Nebyly poskytnuty žádné dary.

III.5. Výsledek hospodaření a daň z příjmu

Za rok 2021 organizace vykazuje zisk ve výši 117 807,47 Kč před zdaněním. Základ daně byl zaokrouhlen a snížen o 1 000 tis. Kč uplatněním snížení základu daně v souladu s §20 odst. 7 ZDP. Vypočtená daňová povinnost je 0,-Kč.

III.6. Významné události mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události.

III.7. Ostatní informace

V rozvaze jsou u některých položek jinak zaokrouhleny vykazované částky.

V Praze dne 7. 3. 2022

Sestavila: Martina Šafrová, hlavní účetní

Statutární orgán: PhDr. Martin Prošek, Ph.D., ředitel

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v.v.i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1
⑦

Příloha č. 1 – Rozpis dlouhodobého majetku

Příloha č. 1 Dlouhodobý majetek	Pořizovací cena				Snížení hodnoty				Čistá (zůstatková) hodnota			
	Počáteční zůstatek	Přírůsky	Úbytky	Konečný zůstatek	Oprávk k 1.1.	Opravné položky k 1.1.	Odpisy	Tvorba a čerpání opravných položek	Oprávk k 31.12.	Opravné položky k 31.12.	Počáteční zůstatek	Konečný zůstatek
Softwar	5 901 128,88	452 090,00	201 993,00	6 151 225,88	3 899 952,50	0,00	778 579,30	0,00	4 678 531,80	0,00	2 001 176,38	1 472 694,08
Ostatní nehmotný	15 000,00	0,00	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté zálohy na nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedokončený nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	5 916 128,88	452 090,00	201 993,00	6 166 225,88	3 914 952,50	0,00	778 579,30	0,00	4 693 531,80	0,00	2 001 176,38	1 472 694,08
Pozemky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stavby	78 000,00	0,00	0,00	78 000,00	1 560,00	0,00	1 560,00	0,00	3 120,00	0,00	76 440,00	74 880,00
Stroje a zařízení	10 467 906,53	148 998,19	1 255 352,00	9 361 552,72	6 593 386,32	0,00	-210 399,68	0,00	6 382 986,64	0,00	3 874 520,21	2 978 566,08
Dopravní prostředky	603 582,00	0,00	0,00	603 582,00	362 152,00	0,00	120 720,00	0,00	482 872,00	0,00	241 430,00	120 710,00
Inventář	125 000,00	0,00	0,00	125 000,00	125 000,00	0,00	0,00	0,00	125 000,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní věci movité	3 971 266,36	0,00	30 146,50	3 941 119,86	3 971 266,36	0,00	-30 146,50	0,00	3 941 119,86	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté zálohy na hmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedokončený hmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-118 266,18	0,00	0,00	0,00	4 192 390,21	3 174 156,08
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	15 245 754,89	148 998,19	1 285 498,50	14 109 254,58	11 053 364,68	0,00	660 313,12	0,00	10 935 098,50	0,00	4 192 390,21	3 174 156,08
DLOUHODOBÝ MAJETEK CELKEM	21 161 883,77	601 088,19	1 487 491,50	20 275 480,46	14 968 317,18	0,00	660 313,12	0,00	15 628 630,30	0,00	6 193 566,59	4 646 850,16

V Praze dne 7. 3. 2022

Sestavila: Martina Šafrová, hlavní účetní

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v.v.i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1

Statutární orgán: PhDr. Martin Prošek, Ph.D., ředitel

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
Letenská 123/4, 118 51 Praha 1
IČO: 68378092
<http://www.ujc.cas.cz>